

Tandori Dezső

AZ ÉSZAK-RAJNA-VESZTFÁLIAI DALOKBÓL, 1993

Az én „Na, mi van”-nótám

Emlékszem, abból éltem én
egyszer, hogy hálni járt belém
valami lélek.

Csak annyi volt a gond: ezért
– reggeliért, éjjeliért –
mennyit is kérjek.

Kenyerét mivel keresi,
nem tudtam, s hogy kell-e neki
itok vagy éték.

Mondtam hát, hogy mit tudom én,
világéletemben szerény
voltam, hogy éljek.

de valamit csak kénytelen
vagyok kérni, mit adj nekem?

Felelte: Kérlek,
tiéd lesz a Bizonytalan,
ahogy én se bírom magam,
bolygó kísértet.

Ebben megegyeztünk, legott.
S hogy egy szép napon itt hagyott,
azóta félek:

életre ítél, mégpedig
ítélelnapig, mind, amíg
én nem kísértek.

Don Quijote dala

Kvázi –
csontvázi.
Fázom.
Csontvázom.

Kék-fekete sapkám dala

Valamikor
egybeesett
ég és pokol.
Szép lehetett.
Rég lehetett.

Hogy beesett
arcom! – mivel
egybeesett
valamivel...
De hát mivel?

Járóka dal

Ott járok a
Szépérónál.
Mert ki tudja,
ő hol jár.

Madársoké

Én 55 éves koromra
egy félböcs, öreg zsoké lettem,
ki kentaurrá nem bomolva,
saját akadálylova egyben.

S mert félböcsőben rengedezve,
fészer-fészerben mit akarnék:
egy-egy versenyre benevezve
foglalkoztatom Rozinantét.

Felkantározom rock színekkel.
Ráförmedek: „What's up?” Mi van, te?!
No, de hát neki ennyi sem kell,
rég ismer engem Rozinante.

Skóciai Ayr városában,
Burns költő urunk honi táján
szedi lábát, szedem a lábam...
Szépen végigmegyünk a pályán.

Fönn a fák cikcakk koronái,
hullt bikkmakcjaik lenn a fűben:

minden oly valósan királyi,
minden olyan valószerűtlen.

Körülnézünk – hol a mezőny, hé?
Hol vagytok, szélmalomhuszárok?
Rozinántém mindet legyőznél!
Se mezőny nincs, se bokor, árok.

Hajrá, az akadálytalanba!
Itt már a pálya sincs kimérve.
Fuss, Rozinante, rajta, rajta!
– Futunk, egy örök körbe érve.

Várnak ránk a lenyergelőben,
Főmedvém megpaskolja hátunk,
Szpéró is a tarkónkra röppen.
Ezért érdemes volt kiállnunk.

Aztán... ki tudja, mi van aztán.
Ez tán... az tán... nincs, aki tudja.
Skóti Clyde Isten folyója partján
harsan a békák kutykuruttya:

jósol valami nagy eredményt,
melyből nekünk már soha részünk –
heverészünk fügyökereknél,
nyihorászunk csak, hazaértünk.

A szakadt royalista

Mit mondjak, szakadt royalista,
kinek már nem jutott királyság,
de hát itt nincs oly oda-vissza,
ahogy égen-poklon ajánlják!
...Így se rossz ez. Lehetne rosszabb.
Vagy hát már miket is beszélek!
Néha még el is szórakoztat:
hogy társaságban éldegélek.
Igen, köz-társaságba vágyom,
azért mondom mindezt, mihaszna!
Hadd dicsérhessem én Királyom,
legyen vélem valami haszna.
Fejcsóváltgatva megmulassák,
amit előadhatok én itt.
Szpéró királynőm megsirassák,
meg Samut, meg a Pipi Nénit.

Társném kicsit büszke lehessen,
mit tudom én, mire, ha még kell
Veréb-angyalszárny ne eressen,
ha nagyon a vesztém vezérel.

Kiszámolódsi

Jónál ne akarj jobbat,
tónél ne akarj többet,
hónál ne akarj hoztat,
kónél ne akarj köztet.

Rögtönzés

Utolsó nap este
nehéz elaludni.
Rögtön de jó lenne
otthon hazajutni.
Semmi idegenbe
soha el nem futni.

Egy nap

Egy napod az egy napod,
átkozhatod, áldhatod,
rosszra, jóra hozhatod,
éjfélkor eldohhatod.

Búcsúdal

Ilyen vagy, olyan vagy –
mégsincs az, hogy nem vagy.
Ami hozza, viszi:
csak a dolgát teszi.

Mi értelme volna
tovább itt időzni?
Ezt-azt jóra-rosszra
külözni, lefőzni?

Túl sok, ami lenne,
még több, ami nincsen.
Ez volt az értelme:
gyerünk haza innen!

Költő- és madárelődökre

Szellemüket lovagoltam,
vállukra röppentem.
Ha némultam, ha botoltam,
ők csak szóltak – henn, benn.

Orbán Ottó

VISZONYUNK A POSZT-PREMODERNHEZ

Ha Tandori Wagner,
a végtelen óceán énekbeszéde és hullámlocsogása,
és Pettinél, mint Muszorgszkijnál,
táncolni, dalolni se szégyell a Halál,
én kétségkívül Brahms,
a céhagyományok összeszorított fogú mestere vagyok,
megátalkodott klasszicista
(vagy ami még rosszabb, késő romantikus futóbolond,
aki minden észérv ellenére kitart amellett,
hogy az ember: a teljes egész!).

Viselem is, mint marhabélyeget,
Herzfeld izzó szellemességgel rám sutott észrevételét:
„Két téma közt meglátszanak a varratok.”
Azaz: jó, jó, csak nem az igazi

Száz év telik el, mire Herzfeldről kiderül,
hogy mekkora seggfej.
Brahmsban nincs se cérna, se tű,
csak zene, ráadásul
ihletett és nagyvonalú.

Tegyük föl, eltelik újabb száz év,
s még mindig megvan és makacsul kering az úrben a Föld,
még mindig nyelvel az emberiség, s van hangversenyterem...

Mondjuk, hogy csak a naptár lett száz évvel idősebb...

Miért ne lehetne ott egy kastély óratoronnyal,
és egy sarokkal odébb egy lapos tetejű bástya,
hol éjfélkor, mint Hamlet atyjának bolyongó szelleme,
megszólalhatnának a verseink?